

BÁC HỒ VỚI MẸ SUỐT VÀ CÂU CHUYỆN VỀ BỨC ẢNH LỊCH SỬ

HỒ NGỌC DIỆP

Chạy từ quốc lộ 1A, tiếp giáp giữa Quảng Bình Quan ở trung tâm thành phố Đồng Hới đến Chợ Đồng Hới là con đường mang tên người mẹ Suốt anh hùng. Mẹ Suốt quê ở Bảo Ninh, bên kia sông Nhật Lệ, người lập công xuất sắc trong những ngày đầu đế quốc Mỹ tiến hành mở rộng chiến tranh leo thang phá hoại miền Bắc (2/1965).

Chiến công của mẹ Suốt anh hùng trên sông Nhật Lệ những ngày tháng năm ấy dường như ai cũng đã biết. Lúc đó, Mẹ đã 60 tuổi, mái tóc bạc phơ, nhưng khi giặc Mỹ ném bom để hủy diệt Đồng Hới, hủy diệt Bảo Ninh, hủy diệt sông Nhật Lệ, Mẹ vẫn hiên ngang chở bộ đội, cán bộ vượt sông trong nhiều chuyến đò để đánh Mỹ. Với thành tích đó, Mẹ đã được Quốc hội tuyên dương anh hùng vào ngày 1/1/1967.

Trong ngày tuyên dương anh hùng, mẹ cùng với những người con quê hương Quảng Bình có thành tích xuất sắc được Quốc hội và Nhà nước mời về Hà Nội dự Đại hội anh hùng chiến sĩ thi đua toàn quốc. Một vinh dự lớn lao là Mẹ đã được gặp Bác Hồ.

Trong lần gặp gỡ ấy, Bác Hồ đã hỏi chuyện Mẹ rất thân mật. Nhà mẹ Suốt ở cạnh nhà tôi nên

sau khi đi dự Đại hội anh hùng chiến sĩ thi đua toàn quốc về, Mẹ đã kể vắn tắt cho tôi nghe, cuộc gặp gỡ đầy ý nghĩa lịch sử và thiêng liêng đó. Mẹ nói, Bác hỏi mẹ về hoàn cảnh gia đình. Biết cụ ông lúc bấy giờ mặc dầu đã 70 tuổi, vẫn cùng xã viên hợp tác xã ra khơi bám biển đánh cá (cụ là ông Trần Bạo, cùng đi thuyền đánh cá của HTX với tôi - Tác giả bài viết này), Bác Hồ rất cảm động và nói: "Bà là anh hùng, cụ nhà cùng thi đua với vợ anh hùng, cả dân tộc ta đều phấn đấu đều trở thành anh hùng". Bác còn khuyên và chúc mẹ Suốt giữ gìn sức khỏe và gương mẫu với con cháu, làng xóm để có cuộc sống xứng đáng, nhiều người noi theo. Mẹ Suốt rất cảm động trước những lời nói giản dị, ấm áp, nghĩa tình đó của Bác.

Đáng tiếc, lúc về đến nhà, Mẹ vẫn chưa được ai tặng một tấm ảnh ghi lại hình ảnh cuộc gặp gỡ lịch sử của vị lãnh tụ tối cao của dân tộc với bản thân mình ấy.

Mãi mấy tháng sau, Tỉnh ủy Quảng Bình mới gửi tặng Mẹ tấm ảnh quý giá ấy, do cơ quan Việt Nam Thông tấn xã ở Quảng Bình chuyển tặng. Mẹ đã treo tấm ảnh ấy trang trọng chỗ đối diện với bàn thờ tổ tiên, cạnh tấm bằng anh hùng

của mẹ. Chiều 22/8/1968, trong lần trở lại cầm chèo để thay các cô dân quân bảy lâu thay mẹ chờ khách qua sông, để có thêm tay súng diệt Mỹ, Mẹ đã hy sinh ngay tại bến đò sơ tán (thuộc phường Phú Hải thành phố Đồng Hới bây giờ).

Mẹ hy sinh là một mất mát không những cho gia đình mà còn cho xã hội. Hình ảnh Mẹ đã thành đề tài cho nhiều văn nghệ sĩ thể hiện theo các phương thức nghệ thuật của mình. Đặc biệt là bài thơ "Mẹ Suốt" của nhà thơ Tố Hữu.

Bức ảnh "Bác Hồ hỏi chuyện mẹ Suốt", kỷ niệm lịch sử ấy là vô giá không những cho gia

đình Mẹ mà còn đối với ngành Bảo tàng, ngành Di sản văn hóa của tỉnh và Trung ương. Là người thường đi tìm hiểu nguồn gốc, lý lịch các bức ảnh lịch sử, mới đây, tôi được biết chính xác tác giả bức ảnh ấy là Vũ Quang Huy. Tôi được biết anh nguyên là phóng viên của Việt Nam Thông tấn xã thời chiến tranh chống Mỹ. Anh đã chụp bức ảnh ấy và gửi tặng Tỉnh ủy Quảng Bình từ những năm 1967. Do thiếu ý thức trong bảo quản và sao in của một số người nên tác giả bức ảnh ấy bị mai một và lãng quên. Trả lại tên tác giả của bức ảnh là một việc làm ý nghĩa văn hóa hữu ích.

H.N.D